

Informaatiolomake kyselytutkimukseen osallistuville kouluille

OPETTAJAN OHJE

Lasten maailmat on maailmanlaajuinen lasten hyvinvointia selvittävä kyselytutkimus ja siihen osallistuu yli 20 kulttuurisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti erilaista maata. Lasten maailmat - tutkimus on toteutettu aiemmin neljä kertaa, Suomessa kolme kertaa ja nyt olemme osana kansainvälistä tutkimusjoukkoa toteuttamassa niin sanotun viidennen aallon aineistonkeruun.

Tarkoituksena on selvittää lasten kokemuksia hyvinvoinnista ja arjen elinoloista, esimerkiksi koulunkäynnistä, lasten kiinnostuksesta luontoa kohtaan, huolen tasosta sodankäyntiin ja siitä, ovatko he kuulleet lastensuojelusta. Olemme kiinnostuneita siitä, ovatko lasten hyvinvoinnin erot kasvaneet, millainen on heidän turvallisuudentunteensa ja vertaissuhteensa tai perheensä taloudellinen tilanne.

Oppilaat vastaavat kyselyyn oppitunnin aikana nimettömänä suomen tai ruotsin kielellä opettajan ohjauksessa. Avustamme tarvittaessa kyselyn toteuttamisessa Teamsin välityksellä. Kyselyyn osallistumisen ohjeet tuodaan tämän tiedotteen lisäksi hankkeen kotisivuille. Kyselyn vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, eivätkä yksittäisten oppilaiden tiedot tule missään vaiheessa julkisiksi. Haluamme kunnioittaa oppilaan oikeutta itse päättää osallistumisestaan, joten tiedotamme häntä myös oikeudesta kieltäytyä kyselystä. Oppilaille kerrotaan, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista, ja he voivat keskeyttää tutkimuksen tai peruuttaa suostumuksen osallistua tutkimukseen milloin tahansa ilman, että se vaikuttaa kielteisesti. Mahdollisia osavastauksia ei tallenneta.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat lapset luokka-asteilta 2, 4 ja 6. Kyselyyn vastataan Webropolissa ilman yksilöllisiä tunnistetietoja, ja se kestää 30-45 minuuttia. Keräämme vastauksia koko Suomesta yhteensä noin 1000 lapselta / ikäluokka.

Tutkimuksessa kerättäviä henkilötietoja käsitellään tietosuojasetuksen mukaisesti (ks. tietosuojaseloste, <https://sites.utu.fi/lastenmaailmat/>). Tutkimuksessa kerätty aineistot säilytetään asianmukaisesti tietosuojatulla verkkolevyllä, jonne on pääsy ainoastaan hankkeen tutkijoilla. Aineisto tallentuu Sosiaalityön tietokantaan Turun yliopistoon. Tutkimuksen päätyttyä aineisto arkistoidaan pysyvästi osaksi tutkimuksen kansainvälisen Children's Worlds -tutkimusyhteisön arkistoa.

Miten toteuttaa kyselyt kouluissa?

Kysely toteutetaan verkkoavusteisesti Webropol-kyselylomakkeella. Linkki kyselyyn on Lasten maailmat -kotisivuilla 14.5. alkaen: <https://sites.utu.fi/lastenmaailmat/lasten-maailmat-5-aineistonkeruu-2025/>

Oppilaat vastaavat kyselyyn nimettömänä koulussa oppitunnin aikana opettajan avustuksella. **8-vuotiaat vastaavat yhdessä opettajan lukiessa ensin kysymyksen, jonka jälkeen oppilaat vastaavat. Sen jälkeen siirrytään seuraavaan kysymykseen.** 10- ja 12-vuotiaat vastaavat omaan

tahtiin. Vastaamiseen pitää varata aikaa koko oppitunti, vaikka osa etenkin 10-12-vuotiaista vastaa kyselyyn nopeammin. Tätä varten lisäämme kyselyn kotisivulle ja tämän viestin liitteeksi sudoku-tehtäviä, joita oppilaat voivat tehdä vastaamisen jälkeen.

Kysely on luottamuksellinen, eikä siinä kysytä mitään yksittäistä lasta identifioivaa kysymystä. Tuloksia ei myöskään raportoida niin, että yksittäinen vastaaja tai koulu olisi tunnistettavissa. Lähes kaikki vastaukset merkitään rastittamalla. 8-vuotiaiden lomakkeessa moniin kysymyksiin vastataan valitsemalla sopiva, oppilaan omaa mielipidettä kuvaava hymiö.

Toivomme, että annatte oppilaille täyden informaation kyselytutkimuksesta sisältäen sen tavoitteen, aihepiirit ja eettiset periaatteet siten, kun ne on kuvattu tässä tiedotteessa. Osa tästä informaatiosta näkyy myös lomakkeen ensimmäisellä sivulla.

On tärkeää, että lapset tuntevat olonsa mukavaksi vastatessaan kyselyyn. Emme halua kenenkään osallistuvan, jos hän ei sitä itse halua. Suosittelemme sitä, että niille oppilaille, jotka eivät osallistu kyselyyn järjestetään jokin muu vastaava tehtävä. Oppilaille pitäisi lisäksi kertoa, että heidän ei ole pakko vastata sellaisiin kysymyksiin, joihin eivät halua vastata. Tutkimuksen eettisyys varmistetaan informoimalla oppilaiden vanhempia/hooltajia kyselytutkimuksesta.

Kyselyä valvovaa opettajaa pyydetään lisäksi täyttämään hyvin lyhyt palautelomake, jossa kysytään muutamia perustietoja koulusta. Otamme myös mielellämme vastaan mitä tahansa kyselyyn liittyvää palautetta sekä oppilailta että opetushenkilökunnalta.

Kyselyn toteuttamisen jälkeen

Kun kysely on valmis ja lähetetty, se tallentuu automaattisesti palvelimelle, jonne on pääsy ainoastaan hankkeen tutkijaryhmällä. Tämä ryhmä vastaa aineiston jatkokäsittelystä ja analyyseista. He tuottavat tutkimuksen kansallisista tuloksista yhteenvedon, joka toimitetaan kaikille osallistuneille kunnille ja kouluille. Näitä tuloksia voi jakaa mm. oppilaiden kanssa.

Tutkimusaineisto lähetetään myös kansainväliselle tutkijaryhmälle, joka yhdistää eri maiden aineistot. Toivomme, että te koulunne opetushenkilökunta ja oppilaat olette kiinnostuneita osallistumaan tähän kyselyyn ja auttamaan meitä ymmärtämään paremmin lasten maailmoja.

Lisätietoja hankkeesta saatte allekirjoittaneilta

Yhteistyöstä kiittäen

Sosiaalityön oppilaitos ja

Leena Haanpää

Yliopistonlehtori

puh: 040 827 5232

sähköposti: leena.haanpaa@utu.fi

Anna Siegfrieds

Yliopisto-opettaja

puh: 050 465 4041

sähköposti: anna.siegrids@utu.fi

Hankkeen englanninkieliset sivut ovat löydettävissä täältä: <https://isciweb.org/>